

DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE GÖREV YAPAN ATLETİZM ANTRENÖRLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ATLETİZM SORUNLARI

Metin BAYRAM¹

Elif ŞIKTAR²

¹ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fak. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlik Bölümü, AĞRI

² Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, ERZURUM

ÖZET

Diğer sporların temeli olarak kabul edilen atletizm, ülkemizde giderek daha fazla ilgi odağı haline gelmektedir. Ancak uluslararası müsabakalarda elde edilen sonuçlar istenen düzeyde değildir. Bu çalışmanın amacı, atletizmdeki mevcut sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmektir.

Atletizme kazandırdığı başarılı sporcularla öne çıkmasından dolayı, çalışma alanı olarak Doğu Anadolu Bölgesi seçilmiştir. Araştırmanın örneklemi, 2009 yılında Doğu Anadolu Bölgesinin 7 ilinde görev yapan 34 atletizm antrenöründen anketlere cevap veren 15 kişidir. Veri toplamak için kullanılan anket, konuyla ilgili daha önce yapılan çalışmalardan da faydalanılarak, araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir.

Araştırma bulgularına göre bölgede atletizmde yönetsel, maddi, beslenme-sağlık ve eğitim sorunları vardır. Bu sorunların çözümü için profesyonel bir yönetim anlayışı benimsenmeli, atletizme daha fazla maddi destek sağlanmalı, diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmalı, başarı için bilimsel esaslar gözetilmeli ve eğitim imkânları artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Atletizm, Antrenör, Atletizm Sorunları, Doğu Anadolu Bölgesi

ATHLETICS PROBLEMS ACCORDING TO THE VIEWS OF ATHLETICS TRAINERS WORKING IN THE EASTERN ANATOLIA REGION

ABSTRACT

Athletics which is the base of all other sports has grown up continually in our country. But the results taken internationally are not satisfactory. The purposes of this article are to determine the problems in athletics and to develop resolutions.

Being a featured region that causes athletics to gain successful sportsmen The Eastern Anatolia Region is preferred for this study. The sample of the study is 15 respondents of 34 athletics trainers working in 7 cities of The Eastern Anatolia Region in 2009. The questionnaire used to collect data is developed by researchers utilizing other studies related to the subject.

As a result of the study it is found out that athletics have managerial, economical, nutritious-health and educational problems in the region. It is suggested to solve these problems that it is necessary to take over professional management, to support athletics economically, to work together with the other institutions and cooperates and also it is necessary to supervise athletics scientifically and academically and to increase the facility of the education in athletics.

Keywords: Sport, Athletics, Trainer, Problems of Athletics, Eastern Anatolia Region

GİRİŞ

Spor, günümüzde hemen her insanı ilgilendiren temel bir olgudur. Modern Olimpiyat Oyunları ise uluslararası alanda yapılan çağdaş sporun en büyük ve tek ortak şölenidir. 20.Yüzyılın ilk yarısında meydana gelen iki dünya savaşına ve evrensel bir ekonomik buhrana rağmen bu özelliğini kaybetmeyen ve yüzüncü yıldönümünü kutladığımız modern olimpiyatlar için dünya barışıyla özdeşleşen tarihin en eski yapısı ve günümüzün de sayılı kurumlarından biri olduğunu söylemek mümkündür^{3, 16, 17}. Atletizm ise diğer spor dallarının temeli olarak kabul edilmesinin yanı sıra olimpiyat oyunlarının en önemli unsuru olma özelliği taşımaktadır.

Her geçen gün ilerleyen bilim ve teknolojinin yardımıyla atletizmde rekorlar yenilendikçe pistlerde yarışan atletler, temsil ettikleri ülkenin teknik, teknolojik, eğitim ve ekonomik standartlarını yarıştırmaya hale getirmişlerdir. Bu bakımdan “*atletizm, olimpiyatların aynasıdır*” sözü hiç de yersiz kullanılmış bir ifade değildir. Bir ülkenin olimpiyatlarda başarılı olabilmesi, o toplumun ekonomik gelişmişliği ile birlikte eğitim alanında ve teknolojik yönden gelişmişliğine de bağlı olmaktadır¹.

Atletizmde bilimsel olarak başlayan yoğun çalışmalar, sporcuların daha başarılı olmada etkili olabileceği tahmin edilen her bilim dalına uzanır. Bunun doğal sonucu olarak günümüz

antrenman teori ve metodolojisinin, anatomi, fizyoloji, biyomekanik, istatistik, ölçme ve değerlendirme, spor hekimliği, psikoloji, beceri öğrenimi, pedagoji, beslenme, tarih, sosyoloji, biyokimya ve kinantropometri gibi birçok bilim dalından bilgi dağarcığını oluşturduğunu görmekteyiz^{2, 6, 7, 9, 10, 11}.

Cumhuriyet Döneminden itibaren ülkemizde gelişme gösteren atletizm, hem aktif olarak uğraşma hem de izlenme bakımından her geçen gün daha geniş kitlelerin ilgi odağı haline gelmekle birlikte uluslararası müsabakalarda elde edilen sonuçlar tatminkâr düzeyde değildir. Daha başarılı sonuçların elde edilmesi, atletizmdeki mevcut sorunların tespit edilip, buna göre tedbirlerin alınmasına bağlıdır³.

Bu bağlamda, atletizme önemli katkılar sağlayan Doğu Anadolu Bölgesinin atletizm sorunlarını antrenörlerin bakış açılarına göre tespit etmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla bir araştırma yapılmıştır.

MATERYAL VE METOD

Araştırmanın Ön Kabulleri ve Sınırlılıkları

Veriler toplanırken, araştırmaya katılanlara anketlerden elde edilecek verilerin sadece akademik amaçlı olarak kullanılacağı, başka kişi ve kurumlara verilmeyeceği belirtilmiştir. Bundan dolayı katılımcıların anket sorularını

doğru biçimde algılayıp gerçek görüşlerini aktardıkları varsayılmıştır.

Araştırmanın temelinde insan unsurunun bulunması sebebiyle, sosyal bilimlerdeki araştırmalara özgü sınırlılıklar bu araştırma için de geçerlidir.

Araştırma, tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri, geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey veya nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez¹³.

Araştırmada veri toplamak için anket tekniği kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma evreni araştırmacılar tarafından seçilen 7 ildeki faal atletizm antrenörleridir. 2009 yılında

Tablo 1. 2009 Yılı Faal Atletizm Antrenörleri Sayıları

İller	2009 yılı faal antrenör sayısı	Araştırmaya katılan faal antrenör sayısı
Ağrı	9	4
Ardahan	3	1
Bitlis	5	1
Erzincan	6	2
Erzurum	6	4
Iğdır	1	1
Van	4	2
Toplam	34	15

(Kaynak: <http://www.taf.org.tr/Web/FaalAntrenorler.aspx> Erişim Tarihi: 24.03.2010)

bu illerdeki toplam faal antrenör sayısı 34'tür. Anketleri tam ve eksiksiz olarak dolduran ve gönderen 15 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Çalışma evreni, ulaşılabilen evren demektir. Örneklemin seçildiği evren, çalışma evrenidir. Çalışma evreni, araştırma evrenini bütün nitelikleriyle temsil eden, fakat onun küçük bir modeli olan ve araştırmacının örneklemini seçtiği evrendir⁴.

Araştırmanın çalışma evreninde yer alan ve araştırmaya katılan faal atletizm antrenörlerinin sayıları Tablo 1'de verilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2009 yılında Doğu Anadolu Bölgesinde Türkiye Atletizm Federasyonuna bağlı olarak görev yapan atletizm antrenörleridir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla kullanılan anket, araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Anket soruları hazırlanırken daha önce yapılan araştırmalar ve literatürden faydalanılmıştır. Anket soruları dil bakımından Türk Dili uzmanlarına gösterilmiş, öneriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların kişisel bilgileri sorulmaktadır. İkinci bölümde iki veya üç seçeneği olan kapalı uçlu sorular yer almakta, katılımcının kendi durumuna uygun olan seçeneği işaretlemesi istenmektedir. Üçüncü bölümde ise atletizmdeki sorunların giderilmesiyle ilgili olarak katılımcının çözüm önerilerini yazması istenmektedir.

Elde edilen veriler SPSS for Windows 16.0 programına aktarılmış, istatistiksel analizler için verilerin frekans ve yüzdelere bakılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan atletizm antrenörlerinin demografik özellikleri Tablo 2’de verilmektedir.

Araştırmaya katılanların tümü erkektir. Yaş durumuna göre dağılım şöyledir: 7 kişi (%47) 40 yaşın üzerinde, 6 kişi (%40) 30-40 yaş arasında ve 2 kişi (%13) 30 yaşından küçüktür. Katılımcıların %73’ü 10 yıldan daha fazla bir süreden beri antrenörlük yapmaktadır. Bu bilgiler antrenörlerin tecrübeli olduklarını göstermektedir.

Eğitim durumuna bakıldığında katılımcıların %54’ü lise mezunu, %33’ü üniversite mezunu ve %13’ü ilköğretim mezunudur.

Antrenörlerin aylık gelirleri oldukça düşüktür. Ayda 500-1000 TL gelir elde edenlerin oranı %60, 1001-1500 TL gelir elde edenlerin oranı %33’tür. Ayda 2000 TL’den daha fazla gelir elde eden sadece 1 (%7) kişidir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Antrenörlerin Demografik Özellikleri

Yaş	Sayı	Yüzde (%)
30'a kadar	2	13
30-40	6	40
40'tan fazla	7	47
Meslekteki Kıdem Yılı		
10 yıldan az	4	27
10 yıl ve daha fazla	11	73
Eğitim Durumu		
İlköğretim	2	13
Lise	8	54
Üniversite	5	33
Aylık gelir		
500-1000 TL	9	60
1001-1500 TL	5	33
1501-2000 TL		
2000 TL'den daha fazla	1	7

Atletizmde maddi sorunlar ile ilgili sorulara verilen cevapların dağılımları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Antrenörlerin Maddi Sorunlar ile İlgili Cevapları

1- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün sporculara aldığı malzeme yeterli midir?	Evet	Hayır	Kısmen
	3 (%20)	11 (%73)	1 (%7)
2-Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün antrenörlere aldığı malzeme yeterli midir?	Evet	Hayır	Kısmen
	3 (%20)	11 (%73)	1 (%7)
3-Alınan malzemelerin kalitesini nasıl buluyorsunuz?	Kaliteli	Kalitesiz	Normal
	-	8 (%53)	7 (%47)
4-Antrenmanlara giderken size araç temin ediliyor mu?	Evet	Hayır	Bazen
	3 (%20)	8 (%53)	4 (%27)
5-Yarışmalara giderken sporculara verilen harcırahlar yeterli midir?	Evet	Hayır	Kısmen
		14 (%93)	1 (%7)
6-Aldığınız maaş sizi tatmin ediyor mu?	Evet	Hayır	Kısmen
	1 (%7)	13 (%86)	1 (%7)
7-Sponsorluk kapsamında sizi destekleyen kuruluşlar var mı?	Evet	Hayır	
	2 (%13)	13 (%87)	
8-Sporcuları kendi adına yarıştıran ve destekleyen kulüplerin olması sizce iyi midir?	Evet	Hayır	
	14 (%93)	1 (%7)	

-İlinizde kamp eğitim merkezi var mı? sorusuna verilen cevaplara göre, araştırma yapılan illerden sadece Ağrı ve Erzurum'da kamp eğitim merkezinin olduğu anlaşılmıştır.

-Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün sporculara aldığı malzeme yeterli midir? sorusuna 3 kişi (%20) evet, 11 kişi (%73) hayır ve 1 kişi (%7) kısmen cevabını vermiştir.

-Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün antrenörlere aldığı malzeme yeterli midir? sorusuna 3 kişi (%20) evet, 11 kişi (%73) hayır ve 1 kişi (%7) kısmen cevabını vermiştir.

-Alınan malzemelerin kalitesini nasıl buluyorsunuz? sorusuna 7 kişi (%47) normal ve 8 kişi (%53) kalitesiz cevabını vermiştir.

-Antrenmanlara giderken size araç temin ediliyor mu? sorusuna 3 kişi (%20) evet, 8

kişi (%53) hayır ve 4 kişi (%27) bazen cevabını vermiştir.

-Yarışmalara giderken sporculara verilen harcırahlar yeterli midir? sorusuna 14 kişi (%93) hayır ve 1 kişi (%7) evet cevabını vermiştir.

-Aldığınız maaş sizi tatmin ediyor mu? sorusuna 1 kişi (%7) evet, 13 kişi (%86) hayır ve 1 kişi (%7) kısmen cevabını vermiştir.

-Sponsorluk kapsamında sizi destekleyen kuruluşlar var mı? sorusuna 2 kişi (%13) evet ve 13 kişi (%87) hayır cevabını vermiştir.

-Sporcuları kendi adına yarıştıran ve destekleyen kulüplerin olması sizce iyi midir? sorusuna 14 kişi (%93) evet ve 1 kişi (%7) hayır cevabını vermiştir.

Atletizmde yönetsel sorunlar ile ilgili sorulara verilen cevapların dağılımları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Antrenörlerin Yönetsel Sorunlar ile İlgili Cevapları

1-Sporcu seçimi yaparken Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü size destek veriyor mu?	Evet	Hayır	Kısmen
	8 (%54)	2 (%13)	5 (%33)
2-Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile Milli Eğitim Müdürlüğü arasında uyumlu bir çalışma var mı?	Evet	Hayır	Kısmen
	1 (%6)	7 (%47)	7 (%47)
3-Sporcu seçiminde beden eğitimi öğretmenlerinden yeterli desteği alabiliyor musunuz?	Evet	Hayır	Kısmen
	4 (%27)	6 (%40)	5 (%33)
4-İşinizi yaparken üstleriniz sizi engelleyecek şekilde müdahale ediyor mu?	Evet	Hayır	Kısmen
	1 (%7)	9 (%60)	5 (%33)

-Sporcu seçimi yaparken Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü size destek veriyor mu?

sorusuna 8 kişi (%54) evet, 2 kişi (%13) hayır ve 5 kişi (%33) cevabını vermiştir.

-Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile Milli Eğitim Müdürlüğü arasında uyumlu bir çalışma var mı? sorusuna 1 kişi (%6) evet, 7 kişi (47) hayır ve 7 kişi (%47) kısmen cevabını vermiştir.

-Sporcu seçiminde beden eğitimi öğretmenlerinden yeterli desteği alabiliyor musunuz? sorusuna 4 kişi (%27) evet, 6 kişi (%40) hayır ve 5 kişi (%33) kısmen cevabını vermiştir.

-İşinizi yaparken üstleriniz sizi engelleyecek şekilde müdahale ediyor mu? 1 kişi (%7) evet, 9 kişi (%60) hayır ve 5 kişi (%33) kısmen cevabını vermiştir.

Atletizmde beslenme ve sağlık sorunları ile ilgili sorulara verilen cevapların dağılımları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Antrenörlerin Beslenme ve Sağlık Sorunları ile İlgili Cevapları

1-Sporcuların dengeli ve yeterli beslenmeleri için diyet programı uygulama imkânınız var mı?	Evet	Hayır	Kısmen
	2 (%13)	11 (%74)	2 (%13)
2-Sporcuların sağlık kontrolleri düzenli olarak yapılabiliyor mu?	Evet	Hayır	Kısmen
	2 (%13)	6 (%40)	7 (%47)
3-Devlet hastanelerinde sağlık hizmetlerini ücretsiz yapabiliyor musunuz?	Evet	Hayır	Kısmen
	8 (%53)	7 (%47)	-

-Sporcuların dengeli ve yeterli beslenmeleri için diyet programı uygulama imkanınız var mı? sorusuna 2 kişi (13) evet, 11 kişi hayır (%74) ve 2 kişi (%13) kısmen cevabını vermiştir.

-Sporcuların sağlık kontrolleri düzenli olarak yapılabiliyor mu? sorusuna 2 kişi (%13) evet, 6 kişi (%40) hayır ve 7 kişi (%47) cevabını vermiştir.

-Devlet hastanelerinde sağlık hizmetlerini ücretsiz yapabiliyor musunuz? sorusuna 8 kişi (%53) kişi evet ve 7 kişi (%47) hayır cevabını vermiştir.

Atletizmde eğitim sorunları ile ilgili sorulara verilen cevapların dağılımları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Antrenörlerin Eğitim Sorunları ile İlgili Cevapları

1-Sporcu sakatlıklarında ilk yardım yöntemlerini ne kadar uygulayabiliyorsunuz?	Az	Orta	Çok
	5 (%33)	7 (%47)	3 (%20)
2-Branşınızla ilgili CD, video, kitap vb. temin edip sporculara gösterme imkânınız var mı?	Evet	Hayır	
	6 (%40)	9 (%60)	
3-Federasyonun son üç yılda açtığı eğitimlere katıldınız mı?	Evet	Hayır	
	9 (%60)	6 (%40)	

-Sporcu sakatlıklarında ilk yardım yöntemlerini ne kadar uygulayabiliyorsunuz? sorusuna 5 kişi (%33) az, 7 kişi (%47) orta ve 3 kişi (%20) çok cevabını vermiştir.

-Branşınızla ilgili CD, video, kitap vb. temin edip sporculara gösterme imkânınız var mı? sorusuna 6 kişi (%40) evet ve 9 kişi (%60) hayır cevabını vermiştir.

Federasyonun son üç yılda açtığı eğitimlere katıldınız mı? sorusuna 9 kişi (%60) evet ve 6 kişi (%40) hayır cevabını vermiştir.

Antrenörlerin yazılı olarak belirttikleri sorunlar ve getirdikleri çözüm önerileri

Araştırmaya katılan atletizm antrenörleri, atletizmde daha başarılı sonuçların alınabilmesi için yazılı olarak şu önerilerde bulunmuşlardır.

-Altyapı iyileştirilmeli, atletizm okulları açılmalı, kamp eğitim merkezleri yaygınlaştırılmalı, maddi ve manevi destek sağlanmalı,

-Spor yöneticileri, siyasi ilişkilerden ziyade liyakat esasına göre belirlenmeli,

-Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri diğer resmi ve özel kurumlarla işbirliği yaparak sponsor desteği sağlamalı,

-Diyetisyen ve hekimlerle işbirliği halinde çalışılmalı,

-Düzenli olarak bilimsel yöntemlerle yetenek seçimi yapılmalı ve tespit edilen yetenekli sporcular bilimsel şartlarda iyi antrenörlerle çalıştırılmalı,

-Sporcu eğitimine önem verilmeli, antrenörler yurtdışı eğitim seminerlerine gönderilmeli,

-Genç sporculara zaman tanınmalı, aşırı yüklenilerek hemen başarı beklenilmemelidir. Uluslararası başarılar için sabredilmelidir. Uzun vadeli, profesyonel çalışma ve yönlendirme yapılmalıdır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ülkemizde atletizmle ilgili bilimsel çalışmaların son yıllarda arttığı gözlenmektedir. Araştırmada

antrenörlerin maddi sorunlar ile ilgili cevaplarına göre; Araştırma kapsamına giren 7 ilden sadece 2'sinde kamp eğitim merkezi bulunmaktadır. Sporculara ve antrenörlere alınan malzeme yetersiz bulunmakta ve alınan malzemelerin ise düşük kalitede olduğu ifade edilmektedir. Antrenmanlara giderken araç temini konusunda da sıkıntıların olduğu görülmektedir. Yarışmalara giderken sporculara verilen harcırah ve antrenörlerin maaşları yetersiz bulunmaktadır. Sponsorluk kapsamında atletizmi destekleyen kuruluşların çok az olduğu ve atletizmde kulüpleşmenin faydalı olduğu belirtilmektedir. Bu bulgular ışığında antrenörlerin görüşlerine göre atletizmde maddi sorunların olduğu görülmektedir (Tablo 3).

Araştırmamızdaki başka bulguda ise; Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin sporcu seçiminde antrenörlere destek

verdiği ancak Milli Eğitim Müdürlükleriyle yeterli bir uyum sağlayamadığı ifade edilmekte, antrenörlerin işlerini yaparken üstleri tarafından kendilerini engelleyici müdahalelere kısmen maruz kaldıkları belirtilmektedir (Tablo 4). Bu bulgular ışığında antrenörlerin görüşlerine göre Milli Eğitim Müdürlükleriyle olan koordinasyon eksikliği ve antrenörlerin üst yönetim tarafından kısmen engellenmeleri yönetsel sorunların bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Sporcuların bilimsel esaslara göre belirlenmiş dengeli ve yeterli beslenmelerini sağlayacak diyet programlarının uygulama imkânlarının olmadığı, sağlık kontrollerinin ise düzenli bir şekilde her zaman yapılamadığı yine çalışmamızın beslenme ve sağlık sorunlarıyla ilgili yanıtlarından elde edilen sonuçlardır (Tablo 5).

Araştırmamızda sporcu sakatlıklarına anında müdahale noktasında antrenörlerin üst düzeyde donanımlı olmadıkları görülmektedir. Bu hassas konuda antrenörlerin eğitilmiş olmaları hayati önem taşımaktadır. Federasyon tarafından düzenlenen eğitimlere tüm antrenörlerin katılmadığı ayrıca sporculara eğitim vermek için gerekli imkânların da yeterli olmadığı ifade edilmektedir (Tablo 6). Bu da antrenörlerin görüşlerine göre atletizmde özellikle antrenörlerin eğitim sorunlarının bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlarla paralellik arz eden sonuçlar Pekel'in yaptığı araştırmada da elde edilmiştir¹⁴. Pekel'in yaptığı araştırmada; atletizmde sporcuların spor yaşantılarına ara vermelerine veya spordan uzaklaşmalarına yol açan faktörlerin önem derecelerine göre başta sakatlık olmak üzere maddi imkansızlık, tesis-malzeme eksikliği, kulüplerin yetersiz oluşu, okul-üniversiteye hazırlık, antrenör eksikliği, aile baskısı ve Türkleştirilen Yabancı Sporcular olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca bu eksiklikleri giderecek önerilerde bulunulmuştur.

Sunay ve Saracaloğlu¹⁵ "*Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri İle Spora Yönelten Unsurlar*" adlı çalışmalarında şu sonuca varmışlardır: Türkiye'de lisanslı olarak spor yapan sporculara göre sportif başarıyı ve performansı olumlu yönde etkileyebilecek unsurların başında antrenman, beslenme, antrenör ve sportif yetenek gelmektedir. Buna göre sporu hiçbir maddi beklentisi olmadan severek yapan sporcuların bu ihtiyaçlarının karşılanması gerektiği, bunun için de spor tesislerinin sağlıklı ve verimli kullanılması, iyi bir antrenör eğitimi ve sporculara sağlıklı beslenmelerine ilişkin uzman ve yayın desteğinde bulunulması önerilmiş, ayrıca Türkiye'de futbol dışındaki spor branşlarının yaygınlaştırılması için gerekli spor tesisi, spor eğitici, araç gereç ve malzeme ile spor organizasyonlarının sık

sık yapılmasının yararlı olacağı belirlenmiştir.

Bayraktar ve Yaman⁸ “Antrenörlerin Demografik Özelliklerine Göre Beslenme Konusundaki Bilgileri”ni araştırmışlardır. Sonuç olarak, antrenörlerin beslenme konusundaki bilgilerinin artırılması için öneriler geliştirmişlerdir.

Yıldıran ve Bayraktar¹⁸ ise yaptıkları çalışmada atletizmin atma, atlama ve sprint branşlarındaki antrenörlerin genel olarak beslenme bilgi seviyelerinin iyi olmasına rağmen az da olsa, bazı besinlerin alımı ve özellikle farmakolojik ajanlar konusunda yanlış bilgilere sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Ardından şu önerilerde bulunulmuştur:

- Yetiştirilen sporcu açısından tamiri mümkün olmayan hasarlar bırakacağı endişesi ile bu eksikliğin giderilmesinde, sporcu beslenmesi konusunda, uzman kişiler tarafından antrenörlerin bir araya geldiği organizasyon, kamp vb. ortamlarda seminer veya kursların verilmesi gerekmektedir,
- Sporcu beslenmesi konusunda yayınların antrenörlere ulaştırılması, onların doğru bilgilendirilmeleri açısından önemlidir,
- Atletizm Federasyonunun eğitim faaliyetleri içerisinde, sporcu beslenmesi başlığı altında yapılacak çalışmalara ağırlık vermesinde yarar vardır.

17 Ocak 2009 tarihinde 32 ilden çalışanların katıldığı “Gençlik ve Spor

Genel Müdürlüğü Kurum Personelinin Sorunları ve Çözüm Önerileri” adlı çalışma yapılmıştır¹². Antrenörler ile ilgili şu tespitler yapılmış ve çözüm önerileri getirilmiştir: Ülkemizde sporun kalkındırılması, kitlelere yayılması, başarılı sporcuların tespitinin yapılabilmesi için bazı illerdeki antrenör sayısı yetersizdir. Kanunlara dayalı olarak kurum ve kuruluşların spora gereken önemi vermelerinin sağlanması, aksi takdirde yasal yaptırımların uygulanması ve özellikle tesisleşmenin gerektiği belirtilmiştir.

Atar ve Özbek⁵ beden eğitimi ve spor öğretmeni, antrenör ve spor yöneticisi olacak kişilerin mesleklerinde başarılı olabilmeleri için liderlik davranışları göstermelerinin beklendiğini belirterek, mezun olduklarında bu meslekleri yapacak olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin liderlik davranışları ile ilgili bir araştırma yapmışlardır. BESYO öğrencilerinin meslekte başarılı olabilmeleri için eğitimleri boyunca onların liderlik yönlerini geliştirecek uygulamalara daha çok yer verilmesi gerektiğini önermişlerdir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Diğer sporların temeli olarak kabul edilen atletizm, ülkemizde giderek daha fazla ilgi odağı haline gelmektedir. Ancak uluslararası müsabakalarda elde edilen sonuçlar

istenilen düzeyde değildir. Bu çalışmada atletizmdeki mevcut sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek için atletizm antrenörlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Çalışma alanı olarak Doğu Anadolu Bölgesi seçilmiştir.

Atletizm antrenörlerinin görüşlerine göre Doğu Anadolu Bölgesinde atletizmde maddi, yönetsel, beslenme-sağlık ve eğitim sorunları vardır. Bu sorunların çözümü için ilk olarak profesyonel bir yönetim anlayışı benimsenmelidir. Atletizmin sevilmesi, çocukların ve gençlerin atletizme yönelmesi için çalışmalar yapılmalı, atletizm okulları açılmalı, kamp eğitim merkezlerinin sayısı artırılmalıdır. Yetenekli sporcular bilimsel esaslara göre tespit edilmeli, acele etmeden, uzun vadeli planlama ve sabırla yine bilimsel esaslara göre yetiştirilmelidir. Sporcu ve antrenörler maddi ve manevi olarak desteklenmelidir. Atletizmin yaygınlaştırılması, sporcu seçimi ve yetiştirilmesi gibi konularda diğer kurum ve kuruluşlarla (Milli Eğitim Müdürlüğü, üniversite, spor kulüpleri, sponsor firmalar, sağlık kuruluşları...)

işbirliği yapılmalıdır. Hem sporcu hem de antrenör eğitimleri için imkanlar artırılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Açıkada, C. ve Ergen, E. (1990). Bilim ve Spor, Büro Tek Ofset: Ankara, s.1-29.
2. Açıkada, C. (1994), Bilim ve Teknik Dergisi, Ankara, s.44.
3. Afyon, Y.A. ve Tunç, A. (1997). Beden Eğitimi ve Spor Tarihi, Damla Ofset:Konya.
4. Arseven, A. D. (2001). Alan Araştırma Yöntemi, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık: Ankara.
5. Atar, E. ve Özbek, O.(2009). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Liderlik Davranışları*, Spormetre, VII-2:51-59.
6. Baron, D. K. (2002). Sporcuların Optimal Beslenmesi, Çev: Sinan Ömeroğlu, Bağırhan Yayınevi: Ankara.
7. Bayraktar, C. (2003). *Sosyal Yapı Özelliklerinin Spora Etkisi*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, XVII-1:19-36.
8. Bayraktar, I. ve Yaman, Ç. (2002). *Olimpik Branş Antrenörlerinin Beslenme Tutumlarının Araştırılması*, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6-3:144-161.
9. Baysal, A.(1989). Genel Beslenme Bilgisi, Hatiboğlu Yayınevi: Ankara.
10. Dolaşır, S. (2006). Antrenörlük Etiği ve İlkeleri, Gazi Kitabevi, Baran Ofset: Ankara.
11. Dündar, U. (2007). Antrenman Teorisi, Nobel: Ankara.
12. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (2009). Kurum Personelinin Sorunları ve Çözüm Önerileri, Büro Memur-Sen, Genel Merkez, Ankara.
13. Karasar, N. (2000). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayıncılık: Ankara.
14. Pekel, H. A.(2003). Sporcu Açısından Türkiye’de Atletizmin Problemleri Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
15. Sunay, H. ve Saracaloğlu, A. S. (2003). *Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri İle Spora Yönelten Unsurlar*, Spormetre, 1, 1:43-48.
16. Tekil, N. (1981). Atletizm, Dünya Ofset: İstanbul.
17. Yapıcı, K. ve Ersoy, A. (2003). *Modern Olimpiyat Oyunlarında Atletizm Rekortlarını Hazırlayan Faktörler*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 8, 373-391.
18. Yıldırım, İ. ve Bayraktar, I.(2000). *Antrenörlerin Beslenme Bilgi ve Alışkanlıkları*, Atletizm Bilim ve Teknoloji Dergisi, 40-4:21-38.